

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

"آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها"

معاونت تحقیقات و منابع انسانی
دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری
پاییز ۱۳۹۹

جمهوری اسلامی ایران
وزارت نیرو

ارتباطات علمی

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

مقام تصویب کننده: وزیر نیرو

دریافت کنندگان سند:

- وزارت علوم، تحقیقات و فناوری .....
- معاون آب و آبفای وزارت نیرو .....
- معاونت برق و انرژی وزارت نیرو .....
- معاونت برنامه ریزی و اقتصادی وزارت نیرو .....
- کلیه شرکت های مادر تخصصی و زیرمجموعه .....
- سازمان انرژی های تجدیدپذیر و بهره وری انرژی برق (ساتبا) .....
- پژوهشگاه نیرو .....
- موسسه تحقیقات آب .....
- دفتر فناوری اطلاعات و آمار وزارت نیرو .....
- دفتر توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت نیرو .....

اسناد مرتبط:

- بند ۵ سیاست های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری
- بند ۱۰-۳ از مجموعه راهبردهای برنامه راهبردی وزارت نیرو ۱۴۰۴

فهرست مطالب

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
۱.....	مقدمه
۱.....	۱- هدف
۱.....	۲- محدوده اجرا
۱.....	۳- مسئولیت‌ها
۱.....	۴- تعاریف و مفاهیم
۲.....	۵- روش و ضوابط اجرایی
۴.....	۶- تخصیص منابع و ضوابط پرداخت
۵.....	۷- سایر ضوابط اجرای برنامه
۵.....	۸- بازنگری سند
۶.....	کنترل سند
۷.....	گردآورندگان سند

مقدمه

در راستای تحقق بند ۵ سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی مقام معظم رهبری با عنوان «ایجاد تحول در ارتباط میان نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری با سایر بخش‌ها»، بند ۱۰-۳ از مجموعه راهبردهای برنامه راهبردی ۱۴۰۴ با عنوان «توسعه همکاری‌های مشترک با سازمان‌های مردم‌نهاد و مراکز علمی و پژوهشی داخلی و خارجی» و در اجرای برنامه وزارت نیرو در دولت دوازدهم مبنی بر «گسترش ارتباطات و فعالیت‌های علمی بین‌المللی و تعامل سازنده با مراکز آموزش عالی کشور»، به منظور بهره‌گیری از حداکثر توان رساله دانشجویان مقطع دکترای دانشگاه‌های منتخب کشور، "آیین‌نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها" تدوین شده است.

۱- هدف

- رفع نیازهای وزارت نیرو از طریق برنامه‌ریزی و اتخاذ تمهیدات لازم در آموزش محققان، آماده‌سازی زیرساخت‌های لازم برای انجام و هدایت تحقیقات در موضوعات مورد نیاز
- افزایش انگیزه در اعضای هیأت علمی و دانشجویان برای تعریف موضوعات پژوهشی کاربردی مرتبط با وزارت نیرو
- شناسایی افراد مستعد برای همکاری در پروژه‌های پژوهشی در بخش‌های مختلف وزارت نیرو
- امکان استفاده از امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی شرکت‌های زیرمجموعه وزارت نیرو برای انجام رساله‌های دانشجویان مقطع دکترا.

۲- محدوده اجرا

گستره این آیین‌نامه شامل حوزه ستادی وزارت نیرو، کلیه شرکت‌های مادر تخصصی و زیرمجموعه، ساتبا و مراکز پژوهشی وزارت نیرو می‌باشد.

۳- مسئولیت‌ها

مسئولیت اجرای این آیین‌نامه در شرکت‌های مادر تخصصی و زیرمجموعه بر عهده مدیر عامل و در ساتبا و مراکز پژوهشی بر عهده رییس مربوطه می‌باشد. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه بر عهده معاونت تحقیقات و منابع انسانی (دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری) است.

۴- تعاریف و مفاهیم

- ۴-۱- دانشگاه: منظور کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی داخل کشور است.
- ۴-۲- مرکز پژوهشی: منظور پژوهشگاه نیرو و یا مؤسسه تحقیقات آب است.
- ۴-۳- شرکت: منظور کلیه شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های زیرمجموعه (تابعه و وابسته) و سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق وزارت نیرو است.

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

۴-۴- برنامه: منظور برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها است.

۴-۵- دبیرخانه: واحدی در مرکز پژوهشی است که به منظور جمع و رسوب دانش تولید شده، جلوگیری از انجام پژوهشهای تکراری و موازی و هم‌افزایی در موضوعات تخصصی بین شرکتها، ایجاد شده و فرآیندهای اجرایی این برنامه با نظارت و پشتیبانی آن انجام می‌شود.

۴-۶- کمیته تحقیقات: منظور کمیته تحقیقات شرکت می‌باشد که وظایف آن شامل اولویت‌بندی موضوعات مورد نیاز شرکت ذیربط، دریافت مستندات و پیشنهادات مرتبط با هر دانشگاه، تعیین ظرفیت پذیرش رشته‌های مشمول حمایت شرکت مربوطه در هر موضوع تخصصی، تعیین همکاران برنامه مرتبط با هر دانشگاه و تعامل با واحدهای ذیربط شرکت می‌باشد.

۴-۷- استاد راهنما: عضو هیأت علمی دانشگاه که با تأیید دانشگاه، مسئولیت هدایت رساله دانشجوی را بر عهده دارد. چنانچه تیم هدایت دانشجو متشکل از استاد راهنمای دوم و یا استاد (اساتید) مشاور نیز باشد، به تیم هدایت دانشجو، استاد راهنما اطلاق می‌شود.

۴-۸- مشاور صنعتی: یکی از متخصصان یا اعضای هیأت علمی شرکت یا مرکز پژوهشی است که توسط مدیر عامل شرکت تعیین و وظیفه همکاری در تهیه خلاصه شرح خدمات موضوعات مورد نیاز، مشاوره در خصوص دروس یا مباحث مورد نیاز دستگاه و نظارت بر حسن اجرای برنامه را برعهده داشته و براساس ضوابط و مقررات مربوطه می‌تواند توسط دبیرخانه و با هماهنگی کمیته تحقیقات به عنوان استاد راهنمای دوم، یا مشاور رساله دانشجوی و یا ناظر برنامه تعیین گردد.

۴-۹- دانشجو: فردی است که بر اساس ضوابط و مقررات در یکی از دانشگاهها پذیرفته شده و مشغول به تحصیل در مقطع دکترا می‌باشد.

۴-۱۰- رساله: رساله دکترای تخصصی دانشجو است.

۴-۱۱- پیشنهاد: پروپوزال یا طرح تحقیق رساله دانشجوی می‌باشد.

۵- روش و ضوابط اجرایی

۵-۱- تعیین موضوعات مورد نیاز

۵-۱-۱- براساس اولویت‌های تحقیقاتی مصوب شرکت، دبیرخانه با هماهنگی کمیته تحقیقات، موضوعات مورد نیاز وزارت نیرو را برای حمایت در چارچوب رساله تعیین می‌نماید.

۵-۱-۲- دبیرخانه با هماهنگی کمیته تحقیقات و با عنایت به موضوعات اعلام شده و بر اساس ظرفیت حمایت و

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

پذیرش دانشجویان در شرکت، دانشگاه‌های همکار در هر یک از موضوعات را از طریق فراخوان و سپس ارزیابی مشخص می‌نماید.

۳-۱-۵- دبیرخانه، موضوعات مورد نیاز وزارت نیرو به انضمام خلاصه‌ای از شرح خدمات و بر اساس ظرفیت پذیرش موضوع بند ۲-۱-۵- را به دانشگاه‌های همکار اعلام می‌نماید.

۲-۵- انتخاب دانشجویان و تصویب پیشنهاد

۱-۲-۵- دانشجویان علاقه‌مند به موضوعات اعلام شده، پیشنهاد اولیه را با موافقت استاد راهنما تنظیم و به دبیرخانه ارائه می‌نمایند.

۲-۲-۵- دبیرخانه با هماهنگی کمیته تحقیقات، پیشنهاد دریافتی را بررسی نموده و نتیجه را به دانشجویان جهت اعمال اصلاحات احتمالی منعکس می‌نماید.

۳-۲-۵- طی جلسه‌ای با حضور دانشجویان، استاد راهنما و مشاور صنعتی در محل شرکت/مرکز پژوهشی، پیشنهاد بررسی شده و نتیجه جهت طرح در کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه اعلام می‌شود.

۴-۲-۵- پس از تصویب پیشنهاد در کمیته تحصیلات تکمیلی دانشگاه، پیشنهاد نهایی از طریق دانشگاه به شرکت جهت انعقاد قرارداد ارسال خواهد شد.

۳-۵- انعقاد قرارداد

۱-۳-۵- شرکت (یا مرکز پژوهشی به نمایندگی) بر اساس بند ۴-۲-۵- با دانشگاه‌های همکار به انعقاد قرارداد دو جانبه مبادرت خواهد نمود.

۲-۳-۵- شرکت با توجه به بند ۳-۶- این آیین‌نامه، به ازاء هر دانشجویی با مرکز پژوهشی قرارداد منعقد خواهد کرد.

۳-۳-۵- به منظور حضور دانشجویان در شرکت/مرکز پژوهشی، هماهنگی لازم با واحدهای ذیربط از طریق مکاتبه رسمی، به عمل می‌آید.

۴-۵- نظارت بر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دانشجویان

۱-۴-۵- مشاور صنعتی مطابق با قوانین وزارت عتف و با توجه به سازوکار داخلی دانشگاه، می‌تواند به عنوان استاد راهنمای دوم/ مشاور رساله دانشجویان/ ناظر در نظر گرفته شود. تعیین میزان و پرداخت حق الزحمه به ایشان بر عهده دبیرخانه خواهد بود.

۲-۴-۵- بر اساس موضوعات اعلام شده دبیرخانه، دروس یا مباحث مورد نیاز دانشجویان با صلاحدید استاد راهنما و مشاور صنعتی، تعیین و برای اقدام لازم به اطلاع دانشگاه خواهد رسید.

۳-۴-۵- استاد راهنما موظف است با همکاری مشاور صنعتی، دوره آموزشی دانشجویان را به گونه‌ای هدایت نماید که زمینه‌ها و پیش‌نیازهای علمی لازم برای اجرای رساله دانشجویان در راستای موضوع تعیین شده فراهم گردد.

۴-۴-۵- لازم است استاد راهنما و مشاور صنعتی آموزش‌های لازم به دانشجویان مشمول این برنامه را برای استفاده

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

از امکانات و تجهیزات آزمایشگاهی پیش‌بینی نموده و پس از اجرای آموزش‌ها با همکاری دانشگاه/ مرکز پژوهشی/ شرکت ذیربط، از آشنایی عملی آنان با استانداردها و اصول ایمنی، اطمینان حاصل نمایند.

۵-۴-۵- دانشجوی موظف است در طول دوران تحصیل حضور کامل مؤثر در مرکز پژوهشی/ شرکت ذیربط داشته باشد.

۵-۴-۶- دانشجوی موظف است در طول انجام رساله، گزارش‌های دوره‌ای به شرکت ارائه نماید. این گزارش‌ها هر سه ماه یک بار با حضور استاد راهنما و مشاور صنعتی در محل شرکت مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۵-۴-۷- دانشگاه، پس از برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاد رساله، مصوبه و یک نسخه از کلیه مستندات مرتبط را به دبیرخانه ارسال می‌کند.

۵-۵- فرآیند برگزاری جلسات پیش‌دفاع و دفاع از رساله و فراغت از تحصیل

۵-۵-۱- برای برگزاری جلسات پیش‌دفاع و دفاع از رساله، تأییدیه و حضور استاد راهنما و مشاور صنعتی الزامی است.

۵-۵-۲- پس از برگزاری جلسه پیش‌دفاع رساله، دانشجوی موظف است دستاوردهای رساله را در شرکت/ مرکز پژوهشی ارائه نماید. همچنین می‌بایست یک نسخه از متن رساله خود را به دبیرخانه و کمیته تحقیقات شرکت مربوطه تحویل نماید.

۵-۵-۳- دانشگاه موظف است پس از برگزاری جلسه دفاع، طی نامه رسمی اتمام رساله را به دبیرخانه اعلام نماید.

۶- تخصیص منابع و ضوابط پرداخت

۶-۱- مبلغ قابل پرداخت به دانشجوی معادل دو سوم حقوق مربی پایه یک دانشگاه می‌باشد. این مبلغ از ابتدای سال دوم تحصیل و مقارن با ترم سوم تا پایان دوره تحصیلی (حداکثر به مدت سی و شش ماه) به عنوان حق‌الزحمه و به صورت ماهانه از محل قرارداد منعقد، توسط دانشگاه به دانشجوی پرداخت می‌گردد.

۶-۲- معادل پانزده درصد اعتبار پیش‌بینی شده برای هر دانشجوی، به عنوان هزینه بالاسری به دانشگاه پرداخت می‌گردد تا صرف موارد مرتبط با برنامه از جمله پرداخت حق‌الزحمه به استاد راهنما، تأمین تجهیزات لازم برای اجرای رساله گردد. چنانچه موضوع رساله به نحوی باشد که به تجهیزات خاص یا مواد اولیه احتیاج داشته باشد، در بند جداگانه‌ای در قرارداد فی‌مابین دانشگاه، شرکت، مرکز پژوهشی درج خواهد شد.

۶-۳- معادل پانزده درصد اعتبار پیش‌بینی شده برای هر دانشجوی، به عنوان هزینه بالاسری به مرکز پژوهشی اختصاص می‌یابد تا صرف امور مربوطه از جمله پرداخت حق‌الزحمه مشاور صنعتی، تأمین تجهیزات مورد نیاز و هزینه‌های دبیرخانه‌ای نماید.

۶-۴- کلیه پرداخت‌ها به دانشگاه پس از تأیید استاد راهنما و مشاور صنعتی و پس از کسورات قانونی، در هر مرحله از پیشرفت پروژه و مطابق با قرارداد منعقد شده خواهد بود.

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

۵-۶- منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این برنامه، از محل اعتبارات پژوهشی و سایر منابع شرکت قابل پرداخت خواهد بود.

۷- سایر ضوابط اجرای برنامه

۷-۱- رعایت اصول و قواعد محرمانگی

۱-۱-۷- مالکیت کلیه اسناد فنی و مدارک حاصل از موضوع قرارداد، متعلق به شرکت/مرکز پژوهشی و دانشگاه بوده و دانشگاه، مرکز پژوهشی و دانشجو مکلف به رعایت و حفظ طبقه‌بندی اسناد موضوع این آیین نامه هستند و در صورت نقض، مکلف به جبران خسارت‌های وارده به طرف متضرر می‌باشند.

۲-۱-۷- استاد راهنما، مشاور صنعتی و دانشجو مکلفند در خصوص کلیه اطلاعات فنی دریافتی از شرکت/مرکز پژوهشی برای انجام رساله، تمهیدات لازم را مبذول نموده و قبل از انتشار، مجوز لازم را اخذ نمایند.

۷-۲- حقوق مالکیت فکری

۱-۲-۷- کلیه حقوق مالکیت مادی متعلق به شرکت و حقوق معنوی نتایج حاصل از اجرای این برنامه (اعم از ثبت اختراع، انتشار مقاله، تالیف کتاب، تولید نرم‌افزار، فروش دانش فنی و طرح صنعتی و غیره) به طور مشترک متعلق به افراد حقیقی و حقوقی مؤثر در پدیدآوردن اثر می‌باشد.

۲-۲-۷- درج نام شرکت/مرکز پژوهشی (بسته به تأمین‌کننده مالی مندرج در قرارداد) به عنوان حامی مالی با استفاده از عبارت لاتین «Financial supports granted by ... are gratefully acknowledged» یا عبارت فارسی «از حمایت مالی ..... تقدیر می‌شود» در انتشار نتایج الزامی است.

۷-۳- حل اختلاف

۱-۳-۷- شورای حل اختلاف متشکل از یک نفر نماینده دانشگاه، یک نفر نماینده شرکت و یک عضو هیات علمی خارج از دانشگاه/مرکز پژوهشی/شرکت و مرضی‌الطرفین است که هرگونه اختلاف در شیوه هزینه‌کرد مالی، مالکیت فکری و فرآیندهای اجرایی را مورد رسیدگی قرار خواهد داد و رأی اکثریت ملاک عمل خواهد بود.

۲-۳-۷- تصمیم‌گیری در کلیه موارد اشاره نشده در این آیین‌نامه (اعم از عدم موفقیت دانشجو در آزمون جامع، اخراج یا انصراف دانشجو، منفک شدن مقطعی اساتید، فوت یا از کارافتادگی ذی‌نفعان و غیره) مطابق قوانین و ضوابط آموزشی دانشگاه و قرارداد فی‌مابین خواهد بود.

۸- بازنگری سند

هر گونه اصلاح و بازنگری به منظور انطباق این آیین‌نامه با قوانین جاری، در صورت نیاز پس از طی فرآیندهای مصوب و تأیید معاونت تحقیقات و منابع انسانی، صورت خواهد گرفت.

ارتباطات علمی

شماره سند: ۹۹/۴/۵۱۰

تاریخ صدور: ۹۹/۸/۱۹

شماره تجدیدنظر:

تاریخ تجدیدنظر:

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

کنترل سند

صدور سند:

مهر و امضا	☐ سند با ضوابط آیین نامه تولید، بهره برداری و بازنگری اسناد اداری مطابقت دارد. نام و نام خانوادگی کنترل کننده: مرتضی بخشایش سمت: مدیر کل دفتر توسعه مدیریت و تحول اداری
------------	--

دریافت سند و کنترل های لازم:

مهر و امضا	نام سازمان: تاریخ دریافت سند: ☐ سند از نظر شکلی (تعداد اوراق، خوانایی و...) کامل است. ☐ سند در فرم های مربوطه ثبت گردید. ☐ اسناد منسوخ و یا بی اعتبار مرتبط ابطال گردید. نام و نام خانوادگی کنترل کننده: سمت:
------------	--

بهره برداری:

مهر و امضا	نام واحد سازمانی: ☐ دریافت سند ☐ خاتمه دوره اجرا تاریخ: تاریخ: نام و نام خانوادگی دریافت کننده: سمت:
------------	--

ابطال سند:

مهر و امضا	این سند در تاریخ: به استناد: ابطال گردید. نام و نام خانوادگی ابطال کننده: سمت:
------------	--

ارتباطات علمی

شماره سند: ۹۹/۴/۵۱۰

تاریخ صدور: ۹۹/۸/۱۹

شماره تجدیدنظر:

تاریخ تجدیدنظر:

آیین نامه برنامه مشترک دکترای وزارت نیرو و دانشگاهها

گردآورندگان سند

نام و نام خانوادگی	سمت
محمد صالح اولیاء	معاون تحقیقات و منابع انسانی وزارت نیرو
سید محمد مهدی نوربخش	مدیر کل دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری
اسماعیل درویشی	معاون مدیر کل دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری
مهدی فراهانی	رئیس گروه توسعه و راهبری فناوری
امین هاشمی	کارشناس توسعه فناوری
مهدی احسانیان	معاون پژوهشی پژوهشگاه نیرو
مسعود حسنی	مدیر پژوهشی پژوهشگاه نیرو
سارا لالی	رییس اداره خدمات پژوهشی پژوهشگاه نیرو
مرتضی افتخاری	عضو هیأت علمی مؤسسه تحقیقات آب
رضا روزبهانی	معاون پژوهشی مؤسسه تحقیقات آب
احمد سیاحی	مدیرکل دفتر تحقیقات، توسعه فناوری و ارتباط با صنعت - مهندسی آبفای کشور
سیدمسعود تقوایی	مدیرکل دفتر تحقیقات و توسعه فناوری - توانیر
مجتبی نوری	مدیر طرح‌های کاربردی - مدیریت منابع آب ایران
محمد ابراهیم نیا	مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی تلفیقی - مدیریت منابع آب ایران
اکبر شعبانی کیا	مدیرکل دفتر تحقیقات - ساتبا
علی اکبر رجلی	مدیرکل دفتر حمایت از ساخت داخل و توسعه صادرات - ساتکاب
علی عیسی پور	مدیرکل دفتر فناوری و بومی‌سازی نیروگاه‌ها - تولید نیروی برق حرارتی